

Minuta dezbaterii publice a *Proiectului de HG privind declararea zonei naturale Lacul Văcărești ca parc natural și instituirea regimului de arie naturală protejată*

Dezbaterea publică referitoare la *Proiectul de HG privind declararea zonei naturale Lacul Văcărești ca parc natural* a fost organizată de Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor în parteneriat cu Ministerul pentru Consultare Publică și Dialog Civic, joi 17 decembrie 2015, ora 11.00, la sediul MMAP.

Participanți :

Lista nominală a participanților este anexată.

Aprobarea agendei

Agenda anunțată a comportat prezentarea punctelor de vedere asupra *Proiectului de HG privind declararea zonei naturale Lacul Văcărești ca parc natural*, de către toți factorii interesați. În cadrul evenimentului o organizație/un cetățean a fost invitat/ă să prezinte un singur punct de vedere/o singură întrebare, eventuale completări putând să fie supuse atenției în scris, prin materiale transmise prin e-mail.

Probleme puse în discuție

În deschidere, domnul **Secretar de Stat Viorel Traian Lascu** a mulțumit participanților pentru prezența la dezbaterile publice, a prezentat echipa ministerială și a cerut participanților să se prezinte la rândul lor. Apoi a dat cuvântul domnului Dan Bărbulescu, directorul Asociației Parcul Natural Văcărești pentru a enumera argumentele care au stat la baza inițierii acestui proiect.

Domnul **Dan Bărbulescu** a decis să prezinte pe scurt principalele caracteristici ale zonei, fără a insista asupra aspectelor de ordin științific. A subliniat faptul că proiectul este unul legitim și legal, dosarul cu documentele solicitate de OUG 57/2007 este complet (regăsindu-se acolo, printre altele, avizul municipalității, avizul Academiei Române, studiul de fundamentare științifică etc.). Din punct de vedere al biodiversității, este de remarcat prezența vidrei, unul dintre cele mai valoroase mamifere din România, ocrotită de legislația românească și internațională. De asemenea, au fost reperate peste 95 de specii de păsări care cuibăresc și ierneză în această zonă. Este o zonă care s-a dezvoltat natural în ultima vreme datorită nivelului apei destul de ridicat. Și argumentele de ordin urbanistic sunt importante, proiectul Văcărești trebuie încadrat în dinamica de dezvoltare a orașului, a intrat în Strategia de Dezvoltare Regională a regiunii București 2014-2020 și e menționat în propunerea București - Capitală Europeană în 2021. Până în prezent, locuitorii capitalei au pierdut 1000 de ha de spațiu verde. Prin instituirea unui parc natural, există garanția că natura, peisajul, speciile care trăiesc vor fi protejate. Nu se dorește ca zona să ajungă ca

celelalte parcuri din București, doar o zonă de agrement cu băncuțe și bărci. Este o zonă umedă recunoscută de specialiști, există organizații internaționale care s-au adresat în scris Asociației, s-au primit scrisori de la CE, inclusiv de la domnul Dacian Cioloș, care a scris Asociației împreună cu comisarul de mediu de la acea dată. Este o oportunitate să încercăm să transformăm, să reînviem acea zonă, a spus domnul Bărbulescu. În ceea ce privește proprietarii care dețin terenuri în acea zonă, Asociația susține respectarea drepturilor acestora și accesul la compensațiile stabilite prin lege.

Domnul Secretar de Stat Viorel Traian Lascu dă cuvântul doamnei **Adi Croitoru**, director al Direcției Biodiversitate (MMAP) pentru a prezenta etapele de realizare a proiectului în conformitate cu prevederile OUG 57/2007.

Doamna Croitoru prezintă pe scurt pașii pe care MMAP i-a realizat din momentul în care a fost solicitat de Asociația Parcul Natural Văcărești. Așa cum prevede legea, după depunerea unei documentații complete (avize, studiul de fundamentare științifică, documentația cartografică referitoare la limite, hotărârea consiliului Municipiului București etc.) de orice persoană fizică sau juridică, Ministerul poate emite un act normativ de instituire a unei arii naturale protejate. Domnia sa subliniază că prin instituirea acestei arii nu sunt încălcate drepturile proprietarilor. Parcul ar asigura nu numai un beneficiu strict ecologic, de conservare și creșterea biodiversității, ci ar putea asigura și o funcție de agrement, de educație ecologică și turism.

Domnul Secretar de Stat **Viorel Traian Lascu** dă citire punctelor de vedere exprimate în formularul online creat de echipa Ministerului pentru Consultare Publică și Dialog Civic, urmând ca în perioada următoare MMAP să răspundă în scris solicitărilor, observațiilor și întrebărilor recenzate prin formular.

În situația în care cetățenii care au completat formularul se află în sală, domnul Secretar de Stat îi invită să își expună verbal punctul de vedere.

Doamna **Cristina Huian**, proprietară a 700 de m² în Văcărești dorește să știe care este regimul de proprietate al zonei. Domnia sa consideră că nu se poate institui arie naturală într-o zonă în care terenurile se află încă în litigiu și nu aparțin în totalitate statului.

Domnul **Secretar de Stat Lascu** afirmă că declararea unui parc natural nu afectează regimul proprietăților. De exemplu, Parcul Natural Apuseni are foarte multe litigii de soluționat, atât în privința terenurilor cât și a pădurilor de restituit, dar statutul de parc nu împiedică dobândirea drepturilor legale de către proprietari. Trebuie distins între două aspecte ale problemei proprietății. Faptul că punem o denumire, că dăm o etichetă unei zone nu afectează dreptul la proprietate și exprimarea acestui drept. Primul proces, legat de declararea zonei ca parc natural nu implică acordul proprietarilor, dar al doilea proces – administrarea acestei arii protejate, nu se poate face fără proprietari. Legea exclude dezvoltarea administrării fără proprietari, chiar dacă permite instituirea ariei naturale fără acordul proprietarilor. După ce zona va fi declarată parc natural, vom gândi foarte bine ca această administrare să fie în folosul oamenilor și naturii.

Domnul **Dragoș Ștefan Măntoiu**, Director Coordonator Asociația Wilderness Research and Conservations menționează că domnia sa este biolog de teren și studiază animale din zona Văcărești de mai bine 3 ani. În acest timp a observat specii rare din anexa a 2-a a Directivei Habitats supuse numeroaselor presiuni din această zonă neamenajată. Asociația Wilderness Research and Conservations are și un centru de reabilitare a animalelor, iar singurul spațiu în care aceste animale pot fi eliberate este Văcăreștiul. Este important ca

Bucureștiul să beneficieze de un loc în care aceste animale să fie în siguranță, de o formă de amenajare a zonei Văcărești, cu interes conservativ, care să permită existența, de pildă, a unor adăposturi pentru lilieci sau pentru păsările răpitoare. În momentul de față sunt în curs de realizare 2 lucrări de doctorat (sub coordonarea Academiei Române), 3 lucrări de licență și mai multe proiecte de voluntariat destinate zonei Văcărești.

Domnul **Lascu Cristian**, reprezentant al Asociației Parcul Natural Văcărești, reamintește că demersurile de instituire a Parcului Natural Văcărești au început în urmă cu 4 ani și, în ciuda unei anumite labilități instituționale (4 miniștri în 4 ani), toți miniștrii mediului au susținut acțiunea. O parte a comunității științifice a susținut că zona nu s-ar preta la instituirea unui parc natural, dar directorul Uniunii Internaționale pentru Conservarea Naturii a trimis o scrisoare în care arată că în Londra și în alte orașe există parcuri care au jumătate din flora și fauna Văcăreștiului. În Văcărești există izvoare care întrețin zona umedă, în ciuda încălzirii globale care se face tot mai simțită. În plus, există acel dig de 15 m înălțime, construit din bani publici în vremea regimului comunist, căruia cu greu i s-ar mai putea găsi astăzi altă utilitate decât separarea zonei naturale de spațiul urban antropoc. Zona nu se pretează la instituirea unui sit Natura 2000 deoarece sistemul Natura 2000 e foarte extins și în continuă extindere, fapt ce a condus la debilizarea lui din cauza insuficienței resurselor. Totodată, ar exista riscul ca într-un eventual sit Natura 2000 să apară baruri sau restaurante, ceea ce regimul de parc natural nu permite.

Doamna **Atena Groza**, expert în biodiversitate, reia pe scurt punctul de vedere exprimat în formularul online. Domnia sa precizează că după prevederile legale în vigoare "Parcurile naturale sunt acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt protecția și conservarea unor ansambluri peisagistice în care interacțiunea activităților umane cu natura de-a lungul timpului a creat o zonă distinctă, cu valoare semnificativă peisagistică și/sau culturală, deseori cu o mare diversitate biologică. Managementul parcurilor naturale urmărește menținerea interacțiunii armonioase a omului cu natura prin protejarea diversității habitatelor și peisajului, promovând păstrarea folosințelor tradiționale ale terenurilor, încurajarea și consolidarea activităților, practicilor și culturii tradiționale ale populației locale." În cazul zonei Văcărești se încearcă instituirea unui parc natural urban, categorie care nu se regăsește în legislația națională. Problemele care vor decurge din decalajul între legislația națională, care nu s-a adaptat la noile categorii IUCN, vor fi vizibile în ceea ce privește managementul. Pentru administrarea acestei categorii de arie naturală e nevoie de structuri de administrare cu personalitate juridică proprie, special constituite, de un consiliu științific și un consiliu de administrare. Aceste structuri sunt specifice siturilor foarte mari, cu diversitate biologică remarcabilă. În schimb, în cazul siturilor Natura 2000 care nu au structuri proprii de administrare, administrarea se face prin custodie. În plus, după cum se observă din definiția categoriei de parc natural, scopul acestuia nu este atât legat de conservarea unor specii de floră și faună sau tipuri de habitate naturale, ci vizează conservarea unui tip de management al terenurilor bazat pe practici și metode tradiționale, care în timp s-au dovedit a fi unele durabile ce au contribuit la conservarea caracterului natural al ecosistemelor în ansamblu și care nu au afectat integritatea și capacitatea de suport a acestora. Or, în acest moment nu putem vorbi de management tradițional al terenului, de activități sau comunități tradiționale în Văcărești. După domnia sa, categoria în care va fi încadrată zona Văcărești trebuie regândită, deoarece parcul natural nu are ca destinație esențială conservarea speciilor și habitatelor. Mult mai potrivită ar fi categoria siturilor Natura 2000, al căror management este mai lax, care nu vizează conservarea tradițiilor locale și pentru care există analogii europene. Un astfel de sit există la Bruxelles, de pildă, iar o parte din portul Rotterdam este încadrată într-un SPA. În concluzie, domnia sa

afirmă că nu neagă valoarea biodiversității zonei, dar insistă că forma de încadrare trebuie să convină obiectivelor conservării. Obiectivele sunt conservarea speciilor din zona Văcărești, ceea ce se încadrează mai bine într-un sit Natura 2000. Exemplele din Europa de Vest nu pot fi folosite ca analogii, din cauză că omogenitatea speciilor de acolo face posibilă încadrarea mai permisivă a ariilor naturale într-o categorie sau alta.

Domnul **Ion Marinescu**, proprietar de teren în zona Văcărești, menționează că OUG 57 prevede întâlniri cu proprietarii, nu solicitarea unor puncte de vedere, ci consultări propriuzise cu proprietarii. De aproape 4 ani de când ministrul de atunci, doamna Rovana Plumb, a vizitat zona, nu a avut loc nicio întâlnire cu proprietarii. După domnia sa, pașii legali, care ar fi impus mai întâi rezolvarea situației juridice a terenurilor, nu au fost respectați. Domnia sa, în urma unui proces care a durat 5 ani, a fost pus în proprietate prin Ordin de Ministru. Alți doi proprietari au și reușit să intabuleze terenul și să realizeze cadastrul. Cinci proprietari sunt împiedicați să realizeze cadastrul și intabularea deoarece există un cadastru în care apare ca proprietar unic statul roman. Situația din acte este un neadevăr, deoarece există cel puțin 200 de proprietari și niciun dosar depus de aceștia nu s-a finalizat în ultimii 6 ani. Domnia sa dorește să știe cum vor fi aceștia tratați după instituirea parcului natural, dacă vor fi expropriați, dacă vor primi chirie, în ce quantum și pe ce perioadă. Până la această dată nu este nimic clar, toate discuțiile au fost exclusiv de natură organizatorică și au vizat probleme științifice, proprietarii au fost doar menționați și nu s-a făcut nimic în privința lor.

Domnul **Bogdan Aligică**, reprezentant ARCES și Problemele Cetății, susține înființarea PN Văcărești, protejarea acestei zone, conservarea speciilor și habitatelor, totul cu respectarea prevederilor legale față de proprietari. Propunerea celor două asociații pe care le reprezintă este de a declara toată România o arie protejată ca să arătăm că ne pasă de ceea ce se întâmplă în țara noastră. De asemenea, trebuie pus capăt sistemului de externalizare a anumitor servicii cum e custodia încredințată ONG-urilor. Între ONG-uri și Minister trebuie să existe un parteneriat, nu o relație bazată pe control și trafic de influență.

Domnul **Alex Găvan**, reprezentant APN Văcărești, menționează că legea e destul de clară, instituirea de arie protejată se face indiferent de proprietar și de destinația terenului, singurele excepții fiind siguranța națională și sănătatea populației. Zona Văcărești este un plămân verde al Bucureștilor, despre care se vorbește de mulți ani. Bucureștiul este una din capitalele cu cel mai puțin spațiu verde, în condițiile în care direcția mondială e de readucere a biodiversității în interiorul marilor orașe. În Londra există o astfel de zonă umedă protejată, London Wetland Center, cu o suprafață de 5 ori mai mică decât ce întâlnim în București, și cu un habitat mult mai antropizat. Celebrul David Attenborough spunea că parcurile naturale din orașe sunt modelul ideal de conviețuire a omului cu natura. Până la declararea parcului natural, în Văcărești însă se aruncă deșeuri, se produc incendii, există cazuri de braconaj, iar acum câteva săptămâni un copil a căzut acolo într-un canal. Nu putem aștepta un nou Colectiv ca să acționăm. Asistăm la o labilitate instituțională fantastică, deși ar trebui să fim recunoscători că acest loc a fost lăsat în paragină și l-am primit în dar.

Domnul **Celea Ion**, proprietar de teren în zona Văcărești dorește să știe ce se va întâmpla cu proprietarii. Domnia sa îi întreabă pe susținătorii proiectului de ce închid ochii la distrugerea parcurilor deja existente, dar vor în schimb instituirea unui nou parc. De asemenea, consideră că MMAP nu a făcut destul pentru protejarea parcurilor și nici societatea civilă nu este suficient de activă în protejarea ariilor naturale deja existente.

Domnul **Tomescu Ilie**, proprietar de teren în Văcărești și în zona digului, precizează că înainte de a proteja animalele, trebuie protejați oamenii. Lacul a apărut pe cadavrele unor oameni. Întreg proiectul are la bază drame umane începute odată cu decretul dat de Ceaușescu, care a desființat CAP-ul și a demolat casele din zonă. Domnia sa dorește organizarea unei întâlniri doar cu proprietarii, deoarece consideră că specialiștii în biodiversitate ar putea să se întâlnească și separat. La Ministerul Justiției li s-a comunicat proprietarilor că în zonă există o investiție. Dorește să știe a cui este această investiție, a lui Ceaușescu, a firmei care a avut terenul în concesiune, a inițiatorilor proiectului de declarare a zonei parc natural? Domnia sa adaugă că nu știe cum au ajuns animalele în această zonă și de părere că parcul a fost repopulat.

Domnul **Andrei Coșuleanu**, reprezentant Let's Do It, România!, menționează că de 4 ani de zile, nimeni dintre proprietari nu și-a pus mânușile să-și igienizeze terenul. Organizația are foarte multe sesizări referitoare la deșeurile aruncate în zona Văcărești, deșeurile care nu cad în responsabilitatea nimănui. Deșeurile de acolo au devenit periculoase pentru toți și este important ca din partea ministerului să vină o propunere concretă de a proteja ce există acum. Let's Do It, România! a strâns peste 100 de tone de deșeurile, dar din păcate cantitatea nu reprezintă nici jumătate din cantitatea totală de deșeurile care împânzesc zona.

Domnul **Dan Trifu**, reprezentant ECO-CIVICA, precizează că organizația a început după anul 2000 investigațiile privind zona Văcărești. Au aflat că Ceaușescu a expropriat terenurile de acolo pentru că a vrut să construiască cea mai mare bază olimpică din SE Europei. Aprovizionarea lacului se făcea prin un apeduct din Argeș, de la Lacul Mihăilești. În ceea ce privește proprietarii, aceștia trebuie să primească compensații, o justă despăgubire. E imperios pentru București să avem această arie. Totodată, trebuie reafirmat caracterul legal al dezbaterii de astăzi, cu toți factorii interesați și nu doar cu proprietarii. O întâlnire cu proprietarii se poate realiza în mod separat, dar la o dezbatere publică participă toți factorii interesați.

În încheiere, domnul Secretar de Stat Viorel Traian Lascu asigură participanții că punctele de vedere care necesită răspuns din partea MMAP vor beneficia de răspuns scris în termenul prevăzut de lege.

Minuta încheiată astăzi, **17 decembrie 2015**, la sediul Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor în conformitate cu art. 10 din Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, cu modificările și completările ulterioare.

Monica DRAGOSTIN, Consilier principal Direcția Biodiversitate